

Copilul în mijlocul ispitelor

Ieromonah Serafim Rose

Oricine va privi contemporaneitatea noastră din perspectiva unei vieți normale, pe care au dus-o oamenii în vremurile dinainte, nu poate să nu rămână mirat de cât de departe de normă a devenit viața acum. Noțiuni ca autoritate și ascultare, bunăcuviință și amabilitate, comportare în societate și în viața particulară – toate s-au schimbat brusc, s-au întors cu capul în jos.

Această viață nenormală poate fi caracterizată ca stricată, alintată. Din pruncie cu copilul se poartă ca și cu un zeișor de familie: poftele lui sunt satisfăcute, dorințele îndeplinite, el e înconjurat de jucării, distracții, comodități, el nu este învățat și educat în conformitate cu regulile stricte de purtare creștină, ci i se creează condiții să se dezvolte în acea direcție în care îl poartă pornirile sale... Poate că aceasta se petrece nu în toate familiile și nu întotdeauna, însă așa se întâmplă suficient de des pentru a deveni o regulă a educației contemporane a copiilor și până și părinții care au cele mai bune intenții nu pot evita aceasta cu desăvârșire. Chiar și când părinții încearcă să-și crească copilul în severitate, rudele și vecinii se vor strădui să facă invers. Aceasta trebuie luat în considerație în educația copilului.

Devenind matur, un astfel de om e firesc că se va înconjura pe sine cu ceea ce a fost deprins de mic: comodități, distracții, jucării pentru mari. Viața se umple de o continuă goană după distracții, care sunt atât de lipsite de orice importanță, încât un vizitator din secolul XIX, privind emisiunile noastre televizate cele mai populare, luna parc-urile, reclama, filmele, muzica – aproape sub orice aspect al culturii contemporane – s-ar gândi că a nimerit într-o societate de nebuni, care au pierdut orice contact cu realitatea cotidiană.

În zilele noastre, dacă încercăm să ducem o viață creștină, noi trebuie să conștientizăm că lumea din jur încearcă să supună sufletul nostru ei – și în religie (aceasta se poate observa ușor în răspânditele culte care schilodesc sufletele, impunând supunere față de un „sfânt” parvenit) și în viața lumească omul se confruntă azi nu cu ispite separate, ci cu o stare de ispită permanentă, ba în chipul omniprezentei muzici de fundal, ba în chipul indicatoarelor și a reclamelor pe străzile orașelor. Chiar și în familie televizorul deseori devine un conducător tainic al casei, care dictează valorile contemporane, opiniile, gusturile.

De peste tot se aude chemarea: trăiește cu ziua de azi, desfătează-te, relaxează-te, simte-te bine. Iar subtextul este altul, mult mai întunecat: uită de Dumnezeu și orice altă viață în afară de aceasta, alungă din suflet orice teamă de Dumnezeu și cinstire a sfințeniei.

Dar ce pot face părinții pentru a-i ajuta pe copii să înfrunte ispitele lumii?... Zilnic noi trebuie să fim gata să înfruntăm influența lumii printr-o educație creștină sănătoasă. Tot ce cunoaște copilul la școală trebuie să fie controlat și corectat acasă. Nu trebuie să gândim că ceea ce îi dau copilului învățătorii este pur și simplu folositor sau neutru: căci chiar dacă el își însușește cunoștințe și îndemânări folositoare (iar cea mai mare parte a școlilor contemporane eșuează rușinos chiar și în aceasta), lui i se vor preda și multe păreri și idei greșite. Aprecierea de către copil a muzicii, istoriei, artei, filozofiei, științei

și, desigur, a vieții și religiei trebuie să vină în primul rând din familie și Biserică, altminteri copilul va căpăta o educație greșită. Părinții trebuie să supravegheze ce învață copiii lor și să repare aceasta acasă, menținându-se pe o poziție sinceră și relevând numai decît aspectul moral, care lipsește cu desăvârșire în instruirea laică.

Părinții trebuie să știe ce muzică ascultă copiii lor, ce filme privesc (ascultând și privind împreună cu ei, dacă este necesar), ce limbă aud și cu ce limbă vorbesc ei înșiși – și la toate acestea să dea o notă creștină.

În casele în care nu ajunge bărbăție pentru a arunca televizorul pe geam, acesta trebuie supravegheat cu asprime, urmărindu-se evitarea influenței otrăvitoare pe care o exercită chiar în casă asupra oamenilor tineri acest principal mesager al ideilor și părerilor anticreștine.

Loviturile tăioase ale lumii împotriva Ortodoxiei sunt îndreptate în primul rând asupra copiilor și îndată ce la copil s-a format o atitudine greșită, problema educării lui în spirit creștin devine de două ori mai anevoioasă.

Cultul personalității ce ni se impune, relaxarea, indiferentismul, desfătarea, refuzul celui mai neînsemnat gând despre lumea de dincolo – sunt diverse forme ale implantării ateismului. Cunoscând ce anume vrea lumea să facă cu noi, noi trebuie să ne împotrivim. Dar vai, dacă urmărești viața familiilor ortodoxe în lumea de azi și pe urmă cum perpetuează ei Ortodoxia lor, se creează impresia că această luptă cu lumea mult mai des este pierdută, decît câștigată... Și totuși nu trebuie să vedem lumea din jur ca pe un rău absolut. Noi trebuie să fim destul de înțelepți, ca să folosim în scopurile noastre tot ce e pozitiv în ea. Multe din cele care, la prima vedere, nu au nici o atribuție la Ortodoxie, pot fi folosite în interesele educației ortodoxe.

Copilul care de mic este deprins cu muzica clasică, care s-a dezvoltat sub influența ei, nu este supus ispitei ritmului brutal al rockului, pseudomuzicii contemporane, în măsura în care sunt supuși cei care au crescut fără nici o educație muzicală. O bună educație muzicală, după cuvintele stareților de la mănăstirea Optina, curăță sufletul și-l pregătesc pentru primirea impresiilor duhovnicești.

Copilul deprins cu literatura bună, drama, poezia, care a simțit influența ei asupra sufletului, care a primit o satisfacție autentică, nu va deveni un adept irațional al televiziunii moderne și al romanelor ieftine, care pustiesc sufletul și îl abat de la calea creștină.

Copilul care s-a învățat să vadă frumusețea picturii și sculpturii clasice, nu se ademenește ușor de pervertita artă contemporană, nu va fi atras de producțiile dezgustătoare ale reclamei și cu atât mai mult ale pornografiei.

Copilul care știe câte ceva despre istoria lumii, și mai ales despre cea creștină, despre aceea cum au trăit și au gândit oamenii, prin ce hățișuri au trecut îndepărtându-se de Dumnezeu și poruncile Lui, și ce viață minunată și demnă au dus atunci când I-au fost credincioși Lui, va putea judeca corect despre viața și filozofia timpului nostru și nu-i va urma orbește pe „învățătorii” veacului acestuia.

Una din problemele care stau astăzi în fața instruirii școlare constă în faptul că copiilor nu li se mai cultivă simțul istoriei. Acesta este un lucru periculos și fatal – a-l lipsi pe copil de memoria istorică. Aceasta înseamnă că el devine lipsit de posibilitatea de a lua pildă de la oamenii care au trăit în trecut. Dar istoria, în esență, se repetă continuu. Atunci când dumneavoastră observați aceasta doriți să aflați cum își rezolvau oamenii problemele lor, ce s-a întâmplat cu cei care s-au ridicat împotriva lui Dumnezeu și cu cei care își

schimbau viața lor, oferindu-ne nouă o pildă strălucită.

Simțul istoriei e foarte important și el trebuie cultivat în copii. În general, un om care cunoaște bine cele mai bune roade ale culturii laice, care în Rusia aproape întotdeauna are un răsunset religios, creștin, capătă mai multe posibilități să ducă o viață ortodoxă laborioasă, decât cel care s-a convertit la Ortodoxie cunoscând doar cultura care este la modă astăzi.

Anume de aceea în lupta noastră împotriva duhului lumii acesteia noi putem și trebuie să folosim ceea ce poate să ofere lumea mai bun, ca să mergem mai departe de acest mai bun; tot ce este mai bun în lume, dacă numai ne ajunge înțelepciune ca să vedem aceasta, indică spre Dumnezeu și Ortodoxie.

Sursa: <http://laurentiudumitru.ro>